

som vi mener er kommet i uføre, fordi de ikke har fået en uddannelse. Nogle af dem er ikke i uføre. Det er bare det, jeg prøver at sige, og det synes jeg vi skal tage hensyn til. Så vil jeg påkalde gamle Kristen Helveg Petersens ånd, når jeg siger: Man kan lære uden at blive undervist. Det var en god gammel radikal læresætning. Og hvad er konsekvensen af det? Det er, at man anerkender realkompetencer, at man anerkender, at man kan få kompetencer af at arbejde ude på en arbejdsplads og ikke kun ved at sidde i et klasselokale. Det er da mærkeligt, at den radikale ordfører fuldstændig har glemt sine egne rødder. Her var der da noget, som vore partier engang var enige om. Men jeg står ved målsætningen, jeg synes bare godt, man i fru Marianne Jelveds egen ånd også kunne tale lidt nuanceret om tingene. Det plejer at være fru Marianne Jelveds stil.

Med hensyn til udkanttaxameteret så har vi det jo på gymnasieområdet, hvor de store gymnasier betaler til de små. Nu er det aftalt med Dansk Folkeparti under finanslovforhandlingerne, at vi gør noget lignende på erhvervsskoleområdet. Det skal vi drøfte med erhvervsskolerne og organisationer.

Kl. 20:41

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ministeren. Jeg kan forstå, at der er ydret ønske om en anden runde. Vi starter med fru Marianne Jelved, værsgo.

Kl. 20:42

(Ordfører for forespørgerne)

Marianne Jelved (RV):

Ja tak. Vi står over for rigtig mange store udfordringer, og det er nogle helt andre slags udfordringer end for 10-20 år siden, hvor uddannelsessystemerne ikke skulle løfte så stor en opgave og sikre, at alle i det danske samfund fik en kompetencegivende uddannelse enten ad den ene vej eller af den anden vej eller ad en helt tredje vej. Det, der er det afgørende, er, at det sluttet med en kompetencegivende uddannelse.

Søgningen til uddannelserne er faldet markant i sommeren 2008, og det gælder stort set til alle uddannelser. Der er enkelte ungdomsuddannelser, som ikke har mærket det fald, bl.a. nogle af SOSU-uddannelserne og socialrådgiveruddannelsen, men resten har – lige fra universiteter og videre hele vejen rundt. Det er faktisk stærkt bekymrende, og hvis det gentager sig næste år, er det endnu mere bekymrende.

Der er taget en lang række initiativer gennem 1990'erne for at nå målsætningen, som jo er en

gammel målsætning, om, at 95 pct. skal have en ungdomsuddannelse. Det virkede igennem 1990'erne, hvor andelen af unge, der faktisk tog en ungdomsuddannelse, steg. Siden 2001 og igennem 7 år er der taget en lang række initiativer, men det har bare ikke ført til en stigning. Jeg synes, at det fald har vist sig i for lang tid, til at man kan bruge konjunkturforløbene som en forklaring på det. Derfor er der jo grund til at spørge sig selv, om det er de rigtige initiativer, man tager. Nu får vi så en evaluering til næste år, men jeg vil godt rejse et par spørgsmål i den her sammenhæng. Der er 16-17 unge, der via PISA-undersøgelserne – og det er jo nu tre PISA-undersøgelser i træk, og de ligger nogenlunde på samme niveau – har vist, at de har en læsekompetence, som er defineret som mangelfuld, hvis man skal tage en uddannelse. Nu er det jo altså AKF, der har lavet en forløbsanalyse og fulgt de her unge mennesker fra den første PISA-undersøgelse og 4 år frem, og det er tanken, at de skal fortsætte med at følge dem. Så viser der sig et noget mere nuanceret billede, når vi også ser på den gruppe, som vi har defineret som – nogle gange med de flotte ord – funktionelle analfabeter. Faktisk er der en hel del af dem, der efterfølgende gennemfører en uddannelse. Jeg nævner det her for at bidrage til det, ministeren har bedt om, nemlig en mere nuanceret diskussion om uddannelserne. Det beder vi også om fra Det Radikale Venstres side.

Vi ved også fra PISA-undersøgelser og andre undersøgelser, at Danmark er et af de dårligste lande til at undervise tosprogede børn. Vi er et af de dårligste lande i OECD til at gøre det. Men jeg har ikke set nogen initiativer til, selv om det er rejst flere gange fra radikal side, at det undersøges, hvad man gør i andre lande, hvor man faktisk gør det bedre. Men ministeren har givet et halvt tilsagn i en fjernsynsudsendelse, og det kan vi jo så vende tilbage til. Vi kan bare se, hvordan Sverige gør det og prøve at undersøge, om vi kan lære noget der. Det var også et forsøg på at nuancere en diskussion og prøve at finde ud af, hvad der virker andre steder, men som vi endnu ikke har taget til os. Det handler faktisk om unge mennesker, som skal have en chance, men ikke får en chance.

Vi ved også fra undersøgelser, at efterskoleelever er rigtig gode til at gennemføre uddannelser efter et efterskoleforløb. Hvad er det egentlig, der sker i efterskolesammenhæng, som gør, at flere unge – relativt mange – som er gået den vej, lykkes? Vi ved, at der er unge, som ikke har